

Budget 2027-2029

VA-Enheten

Innehåll

1	Budgethandling	2
1.1	Grunduppdrag	2
2	Driftbudget	3
2.1	Nettobudget per verksamhet (tkr)	3
2.2	Förändringssammanställning (tkr)	3
2.3	Konsekvensbeskrivning	5
2.4	Framtida risker och möjligheter	5
2.5	Nyckeltal	6
2.6	Förändring av årsarbetare	6
3	Investeringsbudget	8
3.1	71002 Projektering, utredning VA	8
3.2	71012 Förnyelse, ledningar	8
3.3	71033 Reinvestering VA	8
3.4	71055 Nytt/ombyggnad av Habo reningsverk	8
3.5	71061 Enstaka nyanslutningar	8
3.6	71076 Säkerhetsåtgärder VA	9
4	Taxor och avgifter	10

1 Budgethandling

1.1 Grunduppdrag

VA-verksamhetens huvudsakliga uppdrag är att fullgöra kommunens uppgifter inom verksamhetsområdet allmänna vattentjänster. VA-enheten ansvarar för att leverera rent och hälsosamt dricksvatten samt att ta omhand avloppsvatten på ett miljö- och hälsomässigt riktigt sätt.

2 Driftbudget

2.1 Nettobudget per verksamhet (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2024	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Skillnad 2026- 2027	Ram 2028	Ram 2029
7101 Gemensam kostnad vatten och avlopp	10 137	10 501	10 970	10 958	-12	11 207	11 463
7111 Distribution vatten	4 877	6 147	6 712	7 265	553	7 295	7 783
7112 Avledning avlopp	3 666	4 358	5 069	4 980	-89	5 457	7 541
7113 Avledning dagvatten	741	975	1 247	984	-263	912	888
7141 Produktion vatten	1 402	930	1 242	1 042	-200	1 399	2 480
7142 Rening av avlopp	6 215	6 408	6 213	5 918	-295	8 162	14 802
7148 VA-taxa	-25 976	-29 062	-36 861	-39 586	-2 725	-42 742	-46 672
7149 Anslutningsavgifter	17	16	16	16	0	16	15
7199 Investeringar VA	2 996	2 917	5 328	5 211	-117	5 133	5 074
Totala nettokostnader	4 076	3 192	-64	-3 213	-3 149	-3 161	3 374

2.2 Förändringssammanställning (tkr)

	Belopp		
Budget 2026 enl beslut KF 2025	-64		
xxx			
xxx			
xxx			
Aktuell budget 2026 inkl justeringar	-64		

Tekniska justeringar för 2027			
- Helårseffekt 2026 års löneökningar			
- Internhyror			
- Städ			
- Vaktmästeri			
- Kost			
- IT			
Summa tekniska justeringar			
Utgångsläge inför Budget 2027 inkl tekniska justeringar	-64		
	Budget 2027	Ram 2028	Ram 2029
Förändringar			
Förändringar interna tjänster	-15	-387	-363
Underhåll våtmark-dammar	50	50	50
Övriga kostnader	-94	0	0
Löneökningar	123	621	931
Projektering egen personal	-43	-95	-148
Avskrivningar	134	1 573	8 608
Räntekostnader (intern)	-487	1 057	4 175
Periodiserade anslutningsavgifter	-54	-70	-86
Ränta anslutningsavgifter (intern)	39	81	110
Inköp av vatten	-50	-26	2
Ökade intäkter utifrån befolkningsprognos	-80	-289	-549
Summa förändringar	-477	2 514	12 729
Anpassningar			
Höjning VA-taxa	-2 672	-5 611	-9 291
Summa anpassningar	-2 672	-5 611	-9 291

Summa förändringar	-3 149	-3 097	3 438
Total nettobudget	-3 213	-3 161	3 374
Ram inkl tekniska justeringar	-2 462	0	

2.3 Konsekvensbeskrivning

Behovet av underhåll och förnyelse av Habo kommuns vatten- och avloppsanläggningar är fortsatt stort. Kostnadsmässigt ligger tyngdpunkten över en längre tidsperiod på ombyggnationen av Habo reningsverk men åtgärder i de mindre tätorterna är också angelägna. Det uppdämda behovet kommer att kräva hård prioritering av verksamhetens investering av tid och ekonomi under kommande 5-årsperiod.

Habos tillväxt, både de senaste 10 åren men även planerad tillväxt, innebär att befintliga anläggningar måste anpassas för att hantera efterfrågan och krav på vattentjänsterna men också att en utbyggnad av anläggningar behöver ske i takt med att kommunfullmäktige beslutar om utökning av verksamhetsområdet.

Kapitalkostnaderna för såväl redan genomförda som planerade åtgärder, är mycket stora. En orolig omvärld med flera krig, konflikter och förändrad politisk spelplan påverkar verksamhetens driftkostnader framför allt med avseende på högre priser för drivmedel och energi, material, licenser samt medför att även kostnader för säkerhet/beredskap förväntas öka.

För att hantera ökade kostnader, framför allt till följd av stora investeringar, behöver taxan höjas under budgetperioden.

Behov	Belopp 2027	Belopp 2028	Belopp 2029

2.4 Framtida risker och möjligheter

För genomförande av VA-verksamhetens uppdrag ligger verksamhetens fokus i huvudsak på drift, underhåll och förnyelse av befintliga anläggningar. Habo kommuns största reningsverk är i stort behov av om- och tillbyggnad för att leva upp till nuvarande och framtida krav. Även insatser i de mindre tätorterna är angelägna men

svåra prioriteringar av verksamhetens insatser under kommande 5-årsperiod behöver göras.

Omvärldsläget utgör en stor risk med ökade kostnader för drivmedel, energi, material, krisberedskap och räntor. De åldrande anläggningarna kombinerat med åtgärder angelägna ur ett miljömässigt perspektiv ger inte tid till att invänta ett mer stabilt läge men kommer också att kräva tuffa prioriteringar av verksamhetens investering i tid och pengar. Om det ska finnas möjlighet att fördela investeringarna över en längre tid krävs gemensam prioritering och avvägning mellan ekonomi och miljö.

En orolig omvärld medför också fortsatt fokuserat arbete med kris- och kontinuitetsplanering. Även om kris/krig utgör en enorm risk för en samhällsviktig verksamhet som vattenförsörjning och avloppshantering kan planering för desamma förbereda oss på att hantera svåra situationer i både kris- som fredstid.

Klimatförändringar riskerar att påverka den fortsatta verksamheten med negativa konsekvenser för miljö och hälsa. Kommunen behöver en god beredskap för att hantera extrema händelser som t ex skyfall och torka. Flera åtgärder, såväl administrativa som fysiska, pågår för att trygga fortsatt verksamhet.

Handläggning av skadeärenden efter skyfallet 2024 pågår fortsatt och det finns en risk att ställda regresskrav kommer att påverka VA-kollektivet kostnadsmässigt. Inga reserver har avsatts för detta för budgetperioden.

2.5 Nyckeltal

Nyckeltal	Bokslut 2024	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ram 2028	Ram 2029
Årsarbetare	11,3	11,4	11,4	11,4	11,4	11,4
Avgiftstäckningsgrad	88	91	100	106	105	78

2.6 Förändring av årsarbetare

Antal årsarbetare				
	Budget 2026			
Antal årsarbetare	11,4			
Förändringar		Budget 2027	Ram 2028	Ram 2029

Summa förändringar		0	0	0
Antal årsarbetare inkl förändringar		11,4	11,4	11,4

3 Investeringsbudget

Investeringsbudget redovisas i Bilaga 1. Nedan följer en kort motivering och beskrivning av varje enskild investering.

3.1 71002 Projektering, utredning VA

Projektering, utredningar för utveckling, förbättring av VA-verksamheten och fullgörande av uppdraget.

3.2 71012 Förnyelse, ledningar

Habo kommuns befintliga ledningsnät för vatten, spillvatten och dagvatten är i behov av förnyelse för bibehållen och/eller förbättrad kondition och funktion. Områdesvis förnyelse för med sig fördelar bland annat genom samordning med andra kommunala infrastrukturåtgärder. Fokus kommande budgetperiod ligger på enstaka gator i Habo tätort samt områdesvis förnyelse i Baskarp (samplaneras med överföringsledning och ombyggnad av Fagerhults reningsverk).

3.3 71033 Reinvestering VA

Behovet av reinvestering för drift, underhåll och förnyelse av kommunens befintliga VA-anläggningar är stort. Fokus kommande budgetperiod ligger på Baskarps vattenverk och kommunens större pumpstationer.

3.4 71055 Nytt/ombyggnad av Habo reningsverk

Habo reningsverk är i stort behov av ombyggnad och tillbyggnad för att leva upp till nuvarande och framtida krav. Projektet kommer att genomföras i samverkan, pågå under flera år och delas in i olika faser och etapper. Först prioriterat är ökad kapacitet på verket för att minska bräddning av avloppsvatten till Hökesån vilket innebär investering i större pumpkapacitet (utloppspumpstation) samt ny förbehandlingsanläggning.

3.5 71061 Enstaka nyanslutningar

Habo kommun växer. Ofta genom att större exploateringsområden byggs ut men även genom förtätning i tätorterna och anslutningar på landsbygden utanför tätorterna. För dessa enstaka nyanslutningar behövs en investeringsbudget som ska mötas av anläggningsavgifter som intäkt.

3.6 71076 Säkerhetsåtgärder VA

VA-enheten ansvarar för att leverera rent och hälsosamt dricksvatten till våra abonnenter. Rådande omvärldsläge och samhällssituation ger fokus på förstärkt säkerhet.

4 Taxor och avgifter

VA-taxa (exkl moms)				
Utdrag ur VA-taxa, för fullständig taxa se bilaga	Taxa 2026	Taxa 2027	Taxa 2028	Taxa 2029
Brukningsavgift (exkl moms)				
a) Fast avgift/år				
Mätarstorlek Ø 20 mm (Qn 2,5)	3 875	4 147	4 437	4 792
Mätarstorlek Ø 25 mm (Qn 6)	11 567	12 377	13 244	14 303
Mätarstorlek Ø 40 mm (Qn 10)	27 027	28 919	30 943	33 419
Mätarstorlek Ø 50 mm (Qn 15)	38 558	41 257	44 145	47 677
Mätarstorlek ≥ Ø 65 mm (Qn 25)	79 476	85 039	90 991	98 271
b) Förbrukningsavgift per m³	36,09	38,61	41,32	44,62
c) Tomtyteavgift per 100-tal m² (För bostadsfastighet med högst två lgh tas avgift ut för högst 1 200 m²)	168,25	180,02	192,62	208,03
Anläggningsavgift (exkl moms)				
Bostadsfastighet				
a) Avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkt för V, S och Df	25 517	28 069	28 911	29 778
b) Avgift avseende upprättande av varje uppsättning av förbindelsepunkter för V, S och Df	47 110	51 821	53 376	54 977
c) Avgift per m² tomtyta	39,23	43,15	44,45	45,78
Avgiften tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna enl a), b) och d)				
d) Avgift per lägenhet	29 508	29 508	29 508	29 508

Brukningsavgifterna föreslås höjas med 7% 2027, 7% 2028 och 8% 2029 i samtliga tre delar (fast avgift, förbrukningsavgift och tomtYTEavgift). Anläggningsavgifterna föreslås höjas med 10% för 2027, 3% för 2028 och 3% 2029, i alla delar förutom avgift per lägenhet som föreslås lämnas oförändrad.